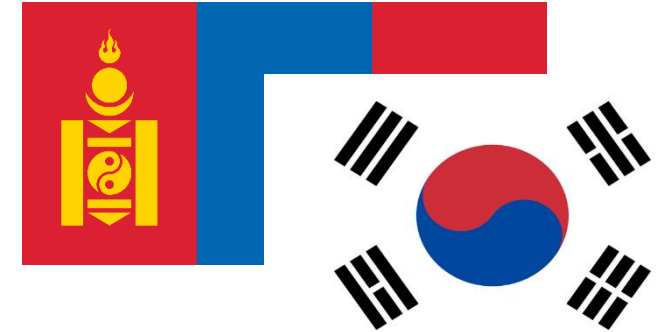

МОНГОЛ УЛСЫН
ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ ЯАМ

**ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТҮНШЛЭЛИЙН ТУХАЙ МОНГОЛ УЛС, БҮГД
НАЙРАМДАХ СОЛОНГОС УЛС ХООРОНДЫН ХЭЛЭЛЦЭЭР БАЙГУУЛАХ
БОЛОМЖ АЧ ХОЛБОГДОЛ**

Улаанбаатар хот
2023 оны 10 дугаар сарын 27-ны өдөр

Гадаад харилцааны яамны Гадаад худалдаа,
эдийн засгийн хамтын ажиллагааны газар.
Захирал Г. Өлзийсайхан

ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТҮНШЛЭЛИЙН ТУХАЙ МОНГОЛ УЛС, БҮГД НАЙРАМДАХ СОЛОНГОС УЛС ХООРОНДЫН ХЭЛЭЛЦЭЭР БАЙГУУЛАХ БОЛОМЖ АЧ ХОЛБОГДОЛ

1

Үндэслэл

2

Эдийн засгийн түншлэлийн тухай Монгол Улс, БНСУ
хоорондын хэлэлцээр байгуулах хамтарсан судалгаа

3

Монгол-Солонгосын эдийн засгийн хамтын
ажиллагаа

4

Монгол Улс болон БНСУ-ын харьцангуй давуу
талын шинжилгээ

5

Импортын барааны тарифын ерөнхий бүтэц

6

Эдийн засгийн түншлэлийн тухай Монгол Улс, БНСУ хоорондын
хэлэлцээрийн явц

ҮНДЭСЛЭЛ

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

- 3.2.5.1. “Цөөн зах зээл, цөөн нэр төрлийн бүтээгдэхүүний экспорт, импортоос хэт хамааралтай үндэсний эдийн засгийн эмзэг байдлыг бууруулна”
- 3.2.5.4. “Бүс нутгийн болон олон улсын интеграцид нэгдэх, чөлөөт худалдааны хэлэлцээр байгуулах асуудлыг эдийн засгийн аюулгүй байдал, хөгжлийн шаардлагыг харгалзан, судалгаа, тооцоонд тулгуурлан, шат дараатай, сонголттойгоор хэрэгжүүлнэ”

НИЙГЭМ, ЭДИЙН ЗАСАГ, УЛС ТӨРИЙН ЗОРИЛГО

- Бүс нутгийн интеграцид нэгдэх,
- Гуравдагч хөршийн бодлогыг баталгаажуулах,
- Хоёр талын худалдааг нэмэгдүүлэх,
- Хөрөнгө оруулалт татах,
- Өндөр техник технологийг нэвтрүүлэх,
- Аж үйлдвэрийн салбарын нэмүү өртөг шингээсэн экспортыг нэмэгдүүлэх,
- Валютын орлогыг нэмэгдүүлэх,
- Иргэдийн шилжилт хөдөлгөөнийг хөхиүлэн дэмжих,
- Тарифын болон тарифын бус саад тотгорыг багасгах,
- Худалдааг хөнгөвчлөх,
- Гаалийн бүрдүүлэлтийг хялбаршуулах,

ҮНДЭСЛЭЛ

ИННОВАЦ

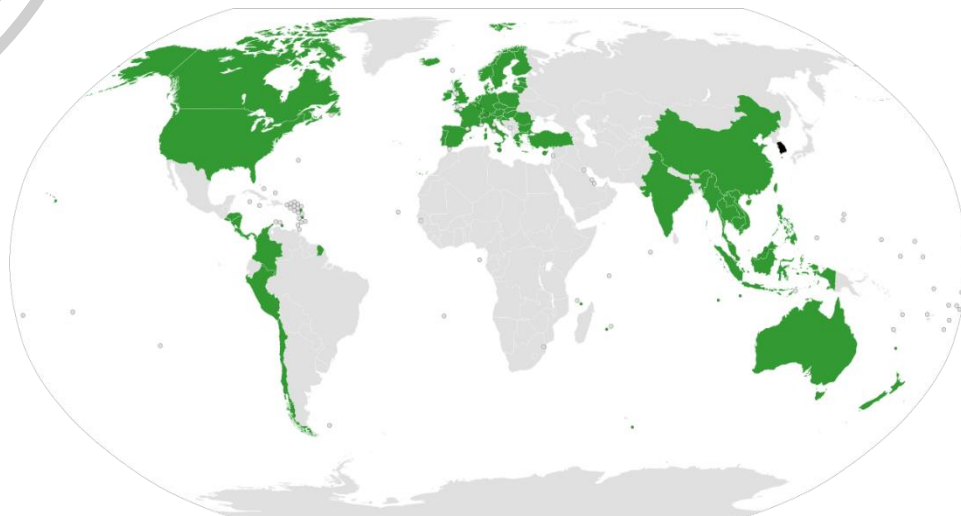
- Шинэ үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зах зээлийг бий болгох,
- Дотоодын системийг дэлхийн худалдааны стандартад нийцүүлэх,
- Аж үйлдвэрлэлээ өндөр түвшинд хөгжүүлэх,

ТЭЛЭЛТ

- Өмнөд, Умард Солонгосын шинэ бодлогын хүрээнд ЧХХ-ийн хамрах бүс нутгийг тэлэх,
- Төв болон Өмнөд Америкийн улс орнууд руу ЧХХ-ийн тоон үзүүлэлт, чанарыг ахиулах,
- Хөгжиж буй орнуудтай харилцан ашигтай байх,

АШИГЛАЛТ

- Аж үйлдвэрлэлийн бодлогыг ЧХХ-ийн хэрэгжилттэй нийцүүлэх,
- ЖДҮ-ийг ЧХХ-ийн хүрээнд дэмжих, үр ашгийг хүртэх,
- Ажлын байрыг нэмэгдүүлэх, хэрэглэгчдэд хүрэх үр ашгийг сайжруулах,

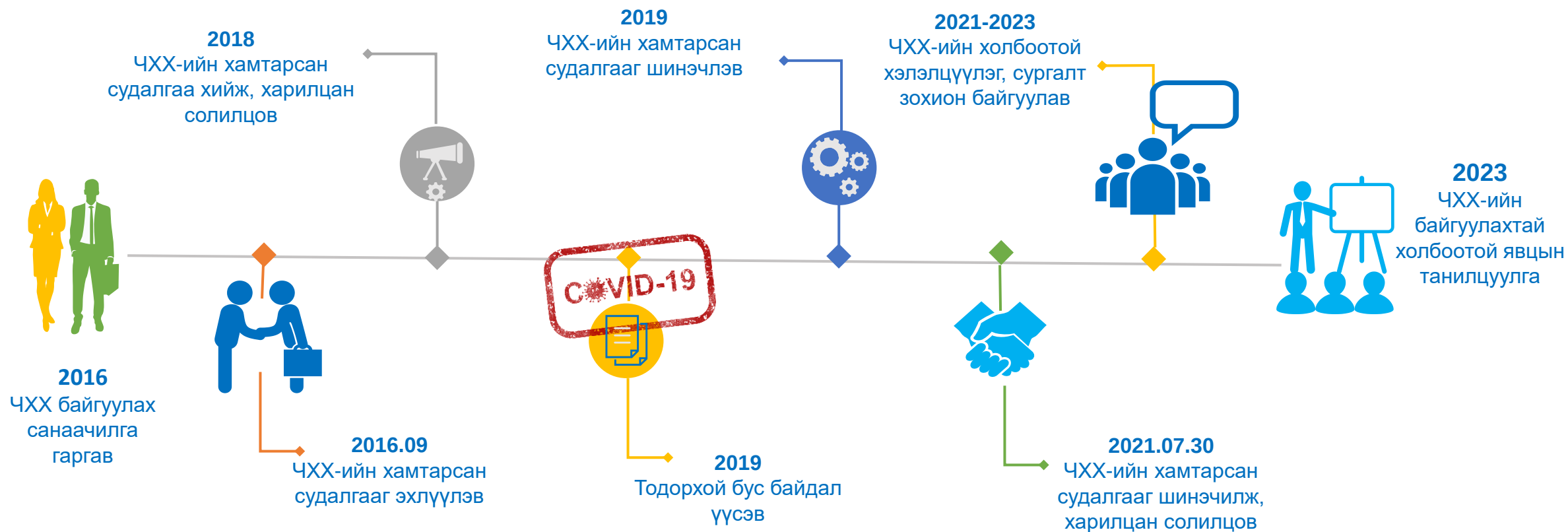

56 улстай 18-н
ЧХХ байгуулсан

20-н ЧХХ
хэлэлцээний
шатанд байна

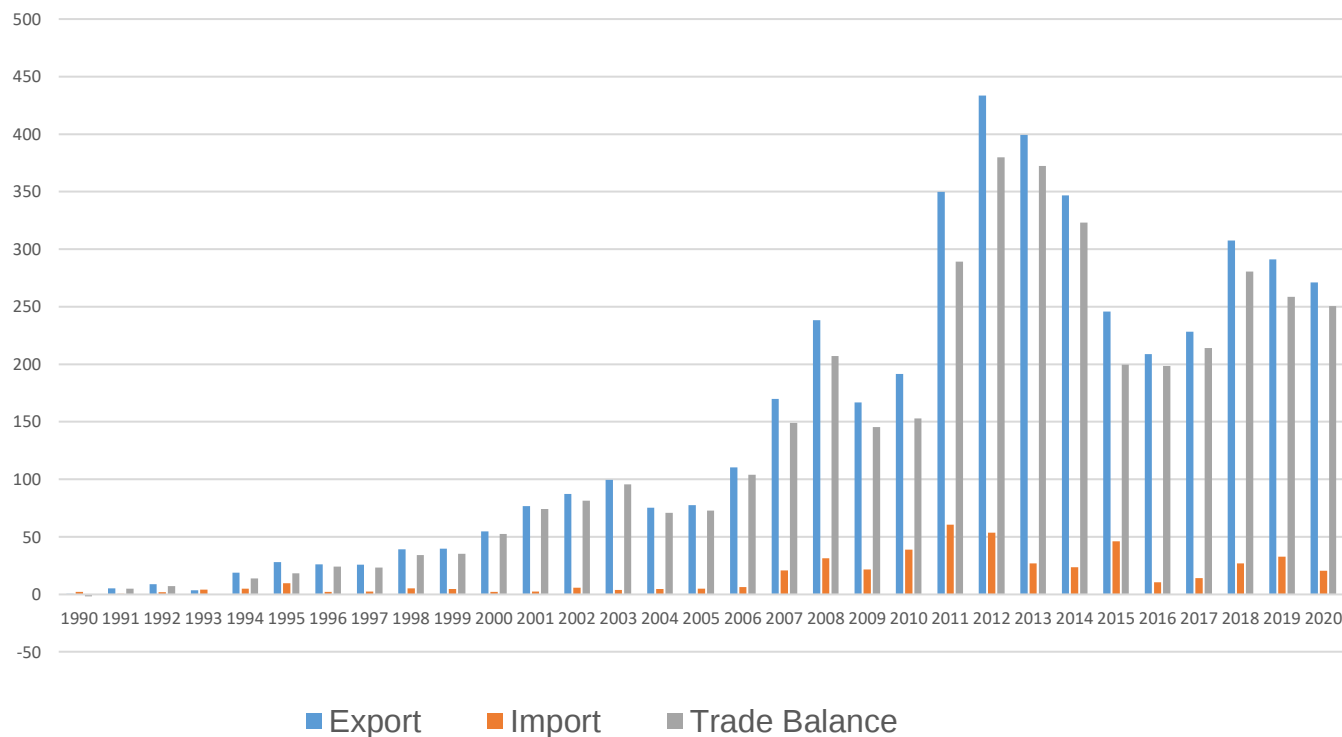

1. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТҮНШЛЭЛИЙН ТУХАЙ МОНГОЛ УЛС, БНСУ ХООРОНД ХЭЛЭЛЦЭЭР БАЙГУУЛАХ ХАМТАРСАН СУДАЛГАА

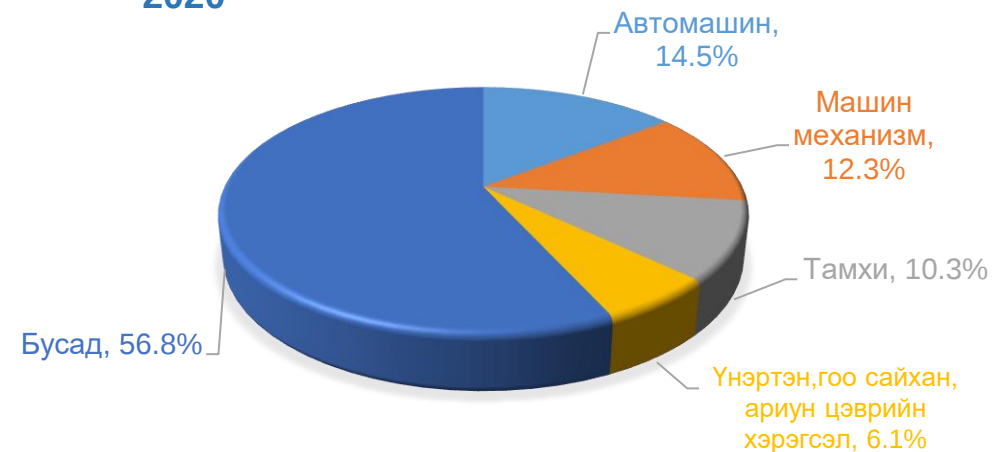
2. МОНГОЛ-СОЛОНГОСЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА:

БНСУ-тай хийсэн Монгол Улсын экспорт, импорт (сая ам.доллар)

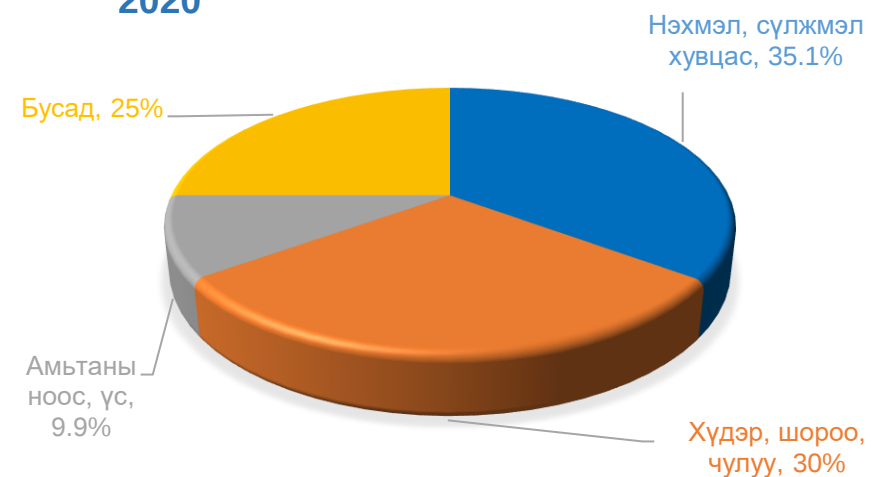

Эх сурвалж: БНСУ-ын Олон улсын худалдааны холбоо. (www.kita.net)

ЭКСПОРТ 2020

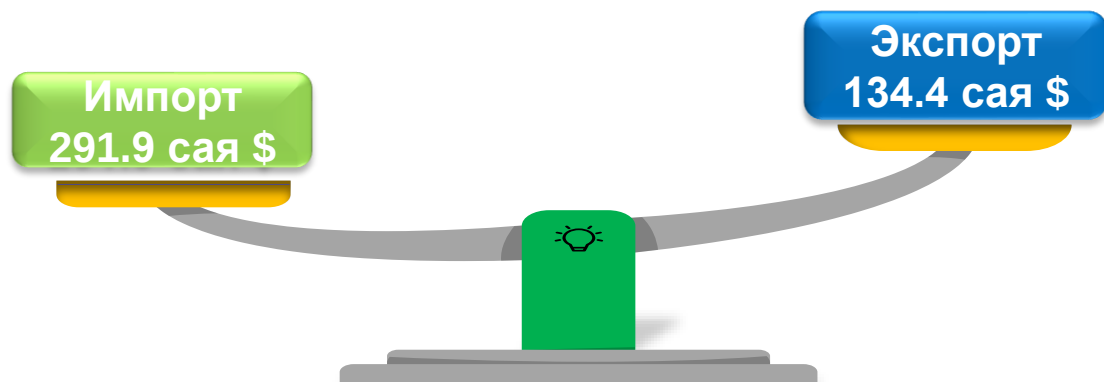

ИМПОРТ 2020

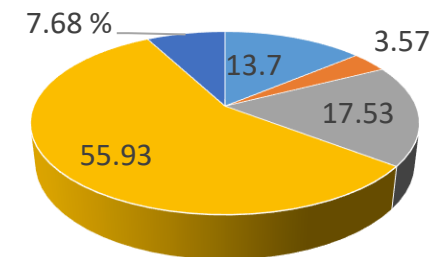

МОНГОЛ-СОЛОНГОСЫН ХУДАЛДААНЫ НИЙТ БАРАА ЭРГЭЛТ (2023 эхний 9 сар)

Нийт бараа эргэлт 426.3 сая \$

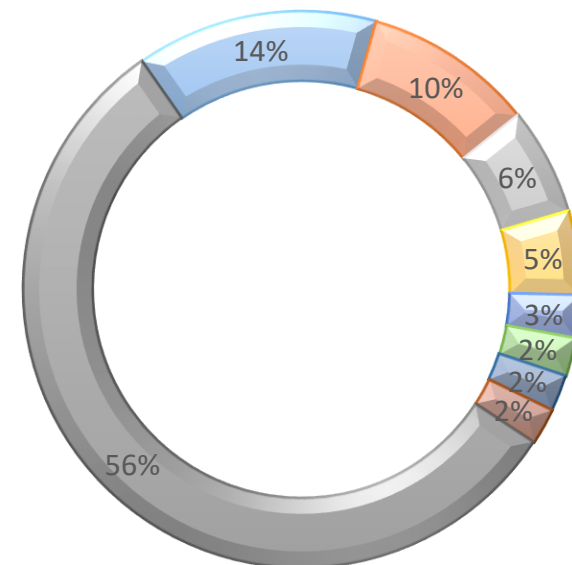

ЭКСПОРТ 2023*

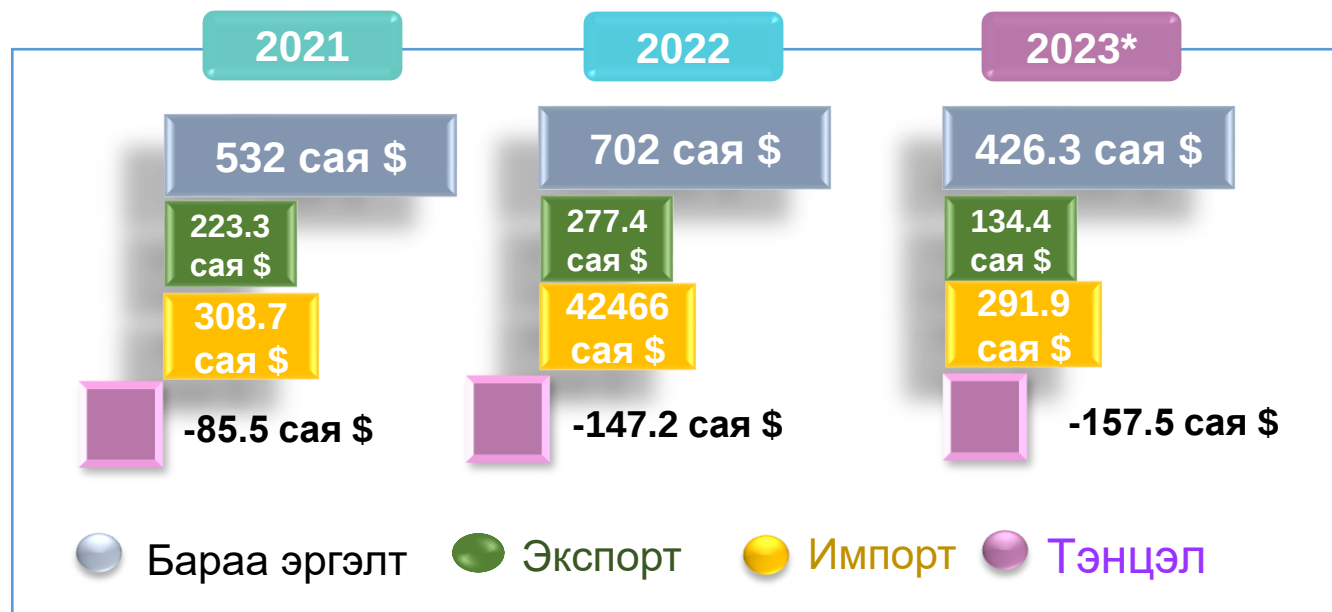

- Молибдены хүдэр, баяжмал.
- Үнэт металлын хүдэр, баяжмал.
- Чулуун нүүрс
- Боловсруулаагүй буюу хагас боловсруулсан алт
- Бусад

ИМПОРТ 2023*

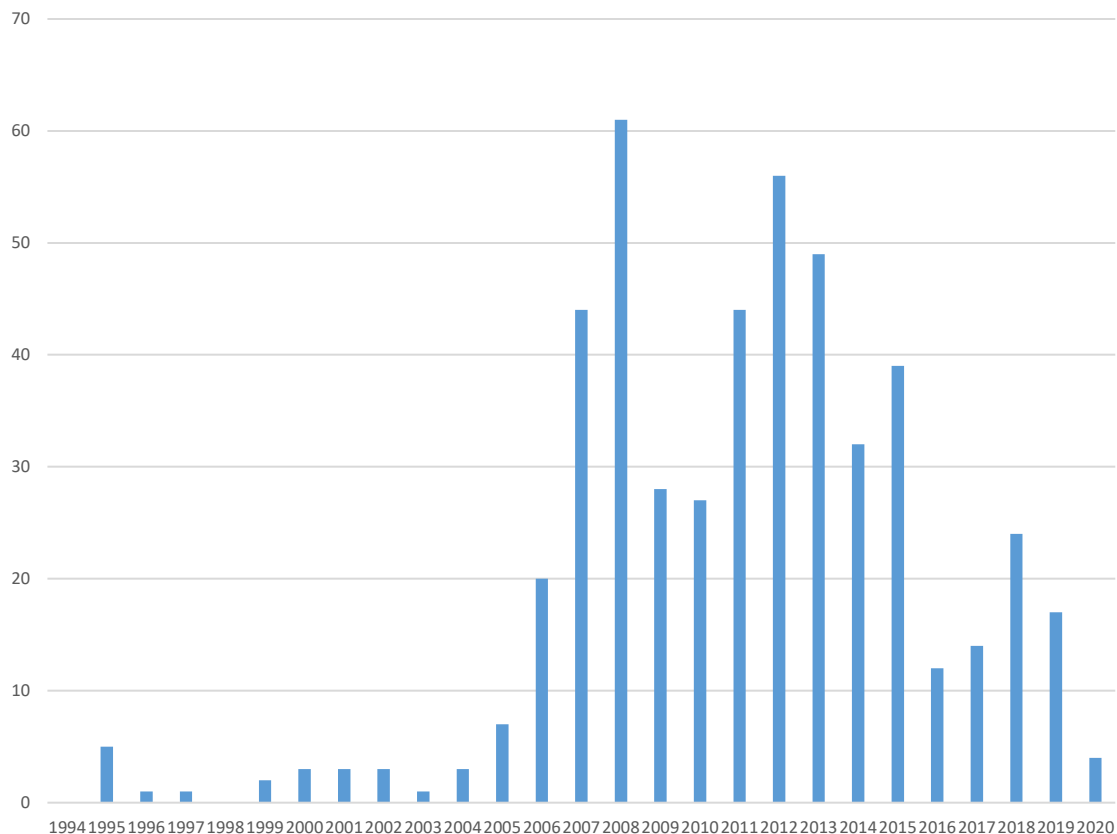

- Нефтийн бүтээгдэхүүн
- Сигар, янжуур
- Ачааны автомашин
- Бульдозер, авто хусуур, тэгшлэгч, Гоймон, банш, кускус
- Шар айраг
- Лабораторын төхөөрөмж
- Нийтийн тээврийн моторт хэрэгсэл
- Бусад

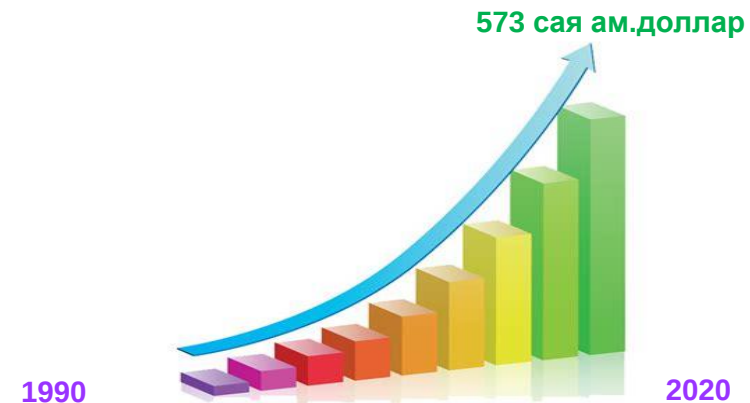

2. МОНГОЛ-СОЛОНГОСЫН ЭДИЙН ЗАСГИЙН ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

БНСУ-аас Монгол Улсад оруулсан шууд хөрөнгө оруулалт (сая ам.доллар)

Эх сурвалж: Солонгосын Эксим банк. (www.koreaexim.go.kr)

ШУУД ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ

3. МОНГОЛ УЛС БОЛОН БНСУ-ЫН ХАРЬЦАНГУЙ ДАВУУ ТАЛЫН ШИНЖИЛГЭЭ

4. ИМПОРТЫН БАРААНЫ ТАРИФЫН ЕРӨНХИЙ БҮТЭЦ

БНСУ-ын тарифын дундаж хэмжээ

Салбар	Барааны нэр төрөл (тариф)	Энгийн дундаж тариф	Хамгийн бага тариф	Хамгийн их тариф
Электрон машин, тоног төхөөрөмж	9 31	3.90	0.0	13.0
Ерөнхий машин, тоног төхөөрөмж	1,366	5.20	0.0	13.0
Арьс шир	240	7.69	0.0	16.0
Металл эдлэл	1,037	4.20	0.0	8.0
Металл бус эдлэл	480	7.14	0.0	8.0
Аж үйлдвэрийн бусад бүтээгдэхүүн	444	5.29	0.0	13.0
Бусад төрлийн тээврийн хэрэгсэл	131	2.46	0.0	8.0
Цаас/Мод	691	3.53	0.0	10.0
Хэмжилтийн тоног төхөөрөмж	648	3.63	0.0	8.0
Анхдагч түүхий эд	1,226	40.73	0.0	887.4
Боловсруулсан эрдэс	792	4.49	0.0	20.0
Боловсруулсан анхдагч түүхий эд	955	50.51	0.0	800.3
Резин/химийн бүтээгдэхүүн	2,301	7.63	0.0	754.3
Бөс даавуу/ сүлжмэл эдлэл	1,384	9.60	0.0	13.0
Тээвэр	218	7.97	0.0	10.0
Нийт	12,844	12.51	0.0	887.4

Монголоос импортолсон бараанд ногдуулсан тариф, (2017-2019 он)

(мянган ам.доллар)

Салбар	Импорт (А)	Төлсөн тариф (В)	(В)/(А)
Электрон машин, тоног төхөөрөмж	199.4	10.3	5.17%
Ерөнхий машин, тоног төхөөрөмж	1,596.9	38.8	2.43%
Арьс шир	88.9	5.3	5.9 2 %
Металл эдлэл	1,127.9	4.6	0.41%
Металл бус эдлэл	5.2	0.4	8.00%
Аж үйлдвэрийн бусад бүтээгдэхүүн	110.1	3.1	2.78%
Бусад төрлийн тээврийн хэрэгсэл	0.0	0.0	-
Цаас/Мод	901.3	0.3	0.03%
Хэмжилтийн тоног төхөөрөмж	571.3	6.9	1.22%
Анхдагч түүхий эд	2,947.7	609.8	20.69%
Боловсруулсан эрдэс	31,911.6	145.0	0.45%
Боловсруулсан анхдагч түүхий эд	2,153.8	439.0	20.38%
Резин/химийн бүтээгдэхүүн	116.7	7.3	6.26%
Бөс даавуу/сүлжмэл эдлэл	31,850.8	3,925.6	12.33%
Тээвэр	75.4	6.1	8.03%
Нийт	73,657.0	5,202.5	7.06%

4. ИМПОРТЫН БАРААНЫ ТАРИФЫН ЕРӨНХИЙ БҮТЭЦ

Монгол Улсын мөрдөж буй энгийн дундаж тариф

Салбар	Барааны нэр төрөл (тариф)	Энгийн дундаж тариф	Хамгийн бага тариф	Хамгийн их тариф
Электрон машин, тоног төхөөрөмж	274	4.76	0.0	5.0
Ерөнхий машин, тоног төхөөрөмж	532	4.92	0.0	5.0
Арьс шир	141	5.00	5.0	5.0
Металл эдлэл	567	5.00	5.0	5.0
Металл бус эдлэл	226	5.73	5.0	20.0
Аж үйлдвэрийн бусад бүтээгдэхүүн	168	5.36	5.0	20.0
Бусад төрлийн тээврийн хэрэгсэл	56	5.00	5.0	5.0
Цаас/Мод	268	5.24	5.0	20.0
Хэмжилтийн тоног төхөөрөмж	193	4.48	0.0	5.0
Анхдагч түүхий эд	659	5.86	0.0	25.0
Боловсруулсан эрдэс	382	5.20	5.0	20.0
Боловсруулсан анхдагч түүхий эд	415	7.67	0.0	40.0
Резин/химийн бүтээгдэхүүн	1001	5.00	5.0	6.5
Бөс даавуу/ сүлжмэл эдлэл	945	5.15	5.0	20.0
Тээвэр	263	5.00	5.0	5.0
Нийт	6,090	5.29	0.0	40.0

Монгол Улсаас БНСУ-д хийж буй импортод ноогдуулж буй тариф
(2018-2020)

(мянган ам.доллар)

Салбар	Импорт (А)	Төлсөн тариф (В)	(В)/(А)
Электрон машин, тоног төхөөрөмж	45,691.9	1,789.7	3%
Ерөнхий машин, тоног төхөөрөмж	120,474.5	4,993.9	4%
Арьс шир	372.4	19.0	5%
Металл эдлэл	30,615.5	1,381.7	5%
Металл бус эдлэл	3,536.9	173.6	5%
Аж үйлдвэрийн бусад бүтээгдэхүүн	23,223.6	1,332.4	6%
Бусад төрлийн тээврийн хэрэгсэл	1,409.8	70.9	5%
Цаас/Мод	19,685.1	1,005.6	5%
Хэмжилтийн тоног төхөөрөмж	28,713.8	607.9	2%
Анхдагч түүхий эд	254.6	10.9	4%
Боловсруулсан эрдэс	82,111.1	3,621.5	4%
Боловсруулсан анхдагч түүхий эд	143,665.9	21,440.0	15%
Резин/химийн бүтээгдэхүүн	122,312.8	5,281.4	4%
Бөс даавуу/сүлжмэл эдлэл	27,663.5	1,350.2	5%
Тээвэр	115,439.4	5,614.9	5%
Нийт	765,170.9	48,693.6	5%

ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТҮНШЛЭЛИЙН ТУХАЙ МОНГОЛ УЛС, БНСУ ХООРОНД ХЭЛЭЛЦЭЭР БАЙГУУЛАХ ХАМТАРСАН СУДАЛГААНЫ БАГИЙН САНАЛ

А. Үйлдвэрлэлийн салбар:

- Байгаль орчинд ээлтэй технологи шингэсэн арьс шир, ноос, ноолуурын үйлдвэр,
- Ургамал, амьтаны гаралтай бүтээгдэхүүн хадгалах сав баглаа боодлын үйлдвэр,
- Нано-технологий шингэсэн ургамал, малын гаралтай эм, гоо сайхны эко бүтээгдэхүүний үйлдвэр,
- Нефть-хими, гангийн үйлдвэрлэл,
- Үйлдвэрийн тоног төхөөрөмж, цахилгаан хөдөлгүүрийн орц, түүхий эд олборлох, боловсруулах үйлдвэр байгуулах зэрэгт хамтрах,

Б. Эрчим хүчний салбар:

- Байгаль орчинд ээлтэй нүүрс боловсруулах түүхий эдийн үйлдвэр,
- Агаарын бохирдол бууруулах цэнэг хураагуурын технологи нэвтрүүлэх, суурилуулах,
- Халаалтын системийн засвар, үйлчилгээний ажилд оролцох,
- Хөдөө орон нутагт сэргээгдэх эрчим хүчний станц барих,
- Ногоон устөрөгч үйлдвэрлэх зэрэгт хамтрах,

В. Мэдээлэл, технологи, харилцаа холбооны салбар:

- Интернэтийн дэд бүтэц, харилцаа холбооны технологи нийлүүлэх,
- Цахим төлбөрийн систем нэвтрүүлэх,
- Мэдээллийн аюулгүй байдлын технологийн тоног төхөөрөмжийг нутагшуулах,
- Мэдээлэл технологийн дэд бүтцийн мэргэжилтнүүдийг сургах,
- 5G сүлжээ хөгжүүлэх, судалгаа хийх зэрэгт хамтран ажиллах,

Г. Аялал жуулчлалын салбар:

- Аялал жуулчлалын дэд бүтцийг сайжруулах,
- Аялал жуулчлалын бүтээгдэхүүнийг хөгжүүлэх,
- Эмнэлгийн аялал жуулчлалын эрэлтийг нэмэгдүүлэх зэрэгт хамтрах

5. ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТҮНШЛЭЛИЙН ТУХАЙ МОНГОЛ УЛС, БНСУ ХООРОНДЫН ХЭЛЭЛЦЭЭР БАЙГУЛАХ ЯВЦ

“Хамтарсан мэдэгдэл”
2023.02

Удирдан зохион байгуулах
“Ажлын хэсэг” байгуулав
(МУ-ын Ерөнхий сайдын 2023.03.23 оны 55-р захирамж)

“Хэлэлцээний баг”
байгуулав
Эдийн засаг, хөгжлийн сайдын 2023
оны А/47 (А/29) дугаар тушаал

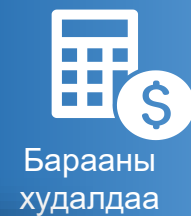
“Ажлын даалгавар” /TOR/-аа тохиров.
2023.09.26

Засгийн газрын
худалдан авалт

Хөрөнгө оруулалт

Барааны
худалдаа

Үйлчилгээний
худалдаа

Эрх зүйн зохицуулалт

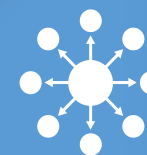
Гаалийн үйл ажиллагаа

Барааны гарал
үүслийн дүрэм

Байгаль орчин

Амьтан,
ургамлын эрүүл
ахуй, хорио цээр

Эдийн засгийн
хамтын ажиллагаа

Өрсөлдөөн

Худалдаан дахь
техникийн саад
тотгор

Оюуны өмч

МОНГОЛ УЛСЫН
ГАДААД ХАРИЛЦААНЫ ЯАМ

АНХААРАЛ ХАНДУУЛСАНД БАЯРЛАЛАА

ГАДААД ХУДАЛДАА, ЭДИЙН ЗАСГИЙН
ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ГАЗАР
210648 Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг
Энх тайвны өргөн чөлөө, 7а
Факс (976-11) 322-127
Email: dep07@mfa.gov.mn
Website: www.mfa.gov.mn